

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rei Christianae Apvd Iaponios Commentarivs

Trigault, Nicolas

Avgvstae Vindelicorvm, 1615

E Nangasaquiensi Collegio sociorum excursiones. Capvt V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68745](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68745)

1611. Ædes etiam sacra recens in antiquo
urbis cœmiterio excitata est, ad eam procuran-
dam sodalitiū ab Diuo Michaelē nuncupatū
eodem tempore instituitur, & nondum sodali-
tiorum finis. Coreæ contermini apud Iapones
plurimi in hoc maximè oppido commorantur;
ab ijs ædi sacræ area comparata, sacellum inte-
rim erectum, & sub D. Laurentij tutela sodali-
tium nostrorum hortatu institutum, vt hoc a-
liquando semine traduces in Coreæ regnum fi-
dei plantæ transferantur.

*E Nangasaquiensi Collegio so-
ciorum excursions.*

CAPVT V.

NON contenti socij numerosioris in Iaponia
Collegij, Urbanis ad rem Christianam ex-
ercitationibus; longius excurrerunt: ac prima
quidem excursio fuit in Insulas Goto nuncupa-
tas, ad eas sacerdos vnus, ex more cum socio per-
uenit, Neophytos hoc annuo rerum spirituali-
um adiumento solaturus. Trimestre solet esse
spatium, quod vtiliter Neophytis confirman-
dis collocatur, nec in his stare solet fructus, pro-
lapsos aliquot, aut propediem lapsuros erexe-
runt confirmaruntque: ex Ethnicis verò centū
supra quinquaginta cæteris annumerati sunt.

D

nullus

nullus finis foret, si ablutos infantes, solutos criminibus pœnitentes, sacro pane refectos, dissidentes conciliatos, aliaq; innumera numerem,

1609. Hoc peculiare, quod ad secularẽ indulgentiam consequendam, ad erectas cruces varijs in locis decem, pro sacris, quæ deerant, ædibus stationes instituerunt. Eos inter, qui Christo recens aggregati numerantur, anus nonagenaria ætatis pertinaciam, quam Neophytæ filiæ non dum fregerat auctoritas, audito semel sacerdotis nostri socio, deposuit: sub discessum diuino consilio potius, quàm casu nuntiatur, vetulam quandam graui supra ætatem ægritudine laborare: excurrit eo socius, ratus eam è Christi grege ouiculam pastoris indigere, Ethnicam præter opinionem reperit, erroris & periculi admonet eo fructu, vt statim nutibus (illi enim ægritudo pene vocem interceperat) se monitis obtemperare præ se tulerit, mira res: id ætatis & ægritudinis mulier, auditis ab socio pro tempore legis Christianæ mysterijs reuixit, sibi que reddita in ædem venit, & ad Christianum gregem aggregata est.

1610. Non defuerunt tamen destituti Pastorum præsentia ouibus, immanes lupi, qui Christi ouile pœrturbarent: inter cætera impedimenta, quæ ministrorum suorum opera Dæmon, his Neophytis ad extinguendum fidei lumen

men obiecit, hoc, quod subiungo, facile fuit primū. Boues, nescio quæ pestis inuaserat ita fæda, ut paucis diebus multi interierint, ex ijs, qui ab Ethnicis possidebantur. Adhibiti in consilium coniectores, quid esset causæ, cur ea lues serperet, Ethnicosque propè solos, non etiam Christianos attingeret, iecere sortes impostores, vanoque ritu, multa inanes Deos deprecati, tanti mali causam & remedium explorarunt. Tandem inuenisse se asseruerunt Cami Cauari (idoli nomen quod fluminibus præesse fingunt) non posse iam, in nescio quo torrente, sedem figere; ex eo quod Christiani eum ponte strauissent, ut in ædem suam sacram transmearent. Eum antiqua sede pulsum iracundiâ furere, in armentata sæuire, breuique in ipsos homines sæuiturū: Eandem etiam esse causam, ægritudinis Camisamæ (uxor hæc erat harū Insularum Dynastæ) quam sine dubio perire oporteret, nisi pontem ac ædem euertant. Non difficile fuit vel Dynastæ vel indigenis hæc deliria persuadere, ergo ad placandam aquarum numen pons & ædes evertuntur, magno Neophytorum sensu, qui etiam satis verebantur, ne maiora mala impenderent. Sed clemens Dominus afflictis statim subuenit, Dæmonis technas aperuit, ædem etiam cum fœnore instaurauit. Nam Camisama breui interijt, nec eam pontis vel ædis ruinæ ex oraculo seruauere. Armentorum quoque lues extincta,

naturali causa serpere desijt, ipsique Neophyti ab omni metu liberati, quem, si Camisama superstes fuisset, non ita facile excussissent. Ipsi etiam Ethnici euentu permoti prædicabant, ædis ruinas & iniuriam Christianis illatam, à summo Numine Tento (ita Iapones vocant) Camisamæ morte fuisse vindicatam. Nec ipse supersticiosus Dynasta abnuuit: nam pudore suffusus, quod contra spem se sui Dij sefellissent, maiora fortè mala veritus, summo ditionis suæ moderatori mandat, vti è Christianorum voluntate aream ædi extruendæ aptiorem designet, publicoque sumptu ædificet. Neophyti ad hæc exultare, de hostibus suis triumphantes, mire grati Diuinæ prouidentia, cuius potentia eos his malis, ac maioribus eripuisset, hostes pudore suffudisset: Dæmonem sua spe exutum, contra Christianæ religionis cultores nequicquam moliri ostendisset.

Inter eos qui in hac excursionem Christo se adiunxerunt, præter superiorem aniculam, nonnulli fuere decrepiti senes, quibus eousque Diuina bonitas videbatur huius lucis vsuram conseruare, dum æternam in fide lucem aspexissent. In quam vnus repente admissus credi potest, quippe qui baptismo renatus in meliorem, vti speramus, vitam ac felicitatem demigravit. Alius fuit ætatis vitio pertinacior, is non annis minus quàm obsequijs ita se Amidæ obstrinxerat,

rat, vt ab eo auelli, se à Neophytis propinquis nulla ratione pateretur. Nam & nescio quo, in eius obsequium, munere fungebatur, ex quo etiam victum quærebat. Ad hæc eius muneris insignia aliaque impietatis arma, quæ sibi morituro congeslerat, ægrè dimittebat: Demum tamen hoc postremo Patris aduentu blandior factus, eo deueiuit, vt ætatem causatus, negaret se debitas criminibus suis pænas, à se posse repetere; sed doctus quam facilis esset ei per baptismum in cælum via, tandem dedit manus, ac nostræ fidei Mysteria edoctus, elui voluit & impetrauit, vbi omnia impiæ sectæ arma simulacraque tradens, eam sectam in æternum repudiavit, quam tanta animi contentione retinuerat. Hæc obfirmati senis ad Deum conuersio, mirum quam sint omnes admirati dum homo id ætatis ea dimisit, in quibus tot iam annos spes omnes suas collocarat.

In alia quoque iam anu decrepita simul ac delira, Dominus electionis suæ vim & efficaciam demonstrauit. Hæc erat Neophyti cuiusdam parens, qui eam, quòd iam obsurduisset auribus, & cerebro deliraret, velut depositam sibi relinquebat ac Deo fortè in illas ædes Patris socius, non consultò ad certamen cum Ethnicis ineundum aduenerat, de vetula ne agebat quidem, iam monitus à filio: sed quoniam eam ille non deseruerat, qui non perdidit è suis quenquam,

D 3 aures

aures animumque illi cum voluit aperuit. Ad
 differentem socium propius accessit, & insolenti
 attentione in ea, de quibus differebatur, in-
 tendit. finito sermone, frater noster vetulam
 pæne per iocum rogat, audieritne, ac intellexe-
 rit ea, quæ dicebantur. Annuit illa seque omni-
 no Christianam fieri velle respondit. Intulit fi-
 lius, parentem suam ætatis vitio delirare, verbis
 eius minimè intendendum, verùm iterum ac sæ-
 pius interrogata ita respondit, vt ad salutem
 lucidum adepta interuallum fuisse sentiretur.
 Itaque Catechisticis prælectionibus erudita, Ba-
 ptismum fidemque suscepit, eaque res ab omni-
 bus, qui eam nouerant, humana maior narra-
 tur.

In viciniore alias villas ac pagos quotan-
 nis modò tres, aliàs quatuor è nostris, sacerdo-
 tes excurrerunt, in his per Toparcham nostris
 nec commorari, nec liberè licet commeari, qua-
 re diuisis regionibus occasionem captantes ali-
 quam, intra dies viginti, annua Pastorum offi-
 cia summo labore contrahunt, quotannis expia-
 ti supra bis mille: cetera consueta.

1610. Peculiaris vnus anni fuit in Imperij
 sedè, Surunga nuncupatur, Christi causa susce-
 pta legatio. Ea Imperatoris de more visitandi
 prætextu cohonestata, liberam habuit rerum ex
 voto conficiendarum facultatem. Exceptus est
 Noster quidem non malè, sed non ea tamen hu-
 manita-

manitate ac benevolentia, quâ superioribus annis consueuerat, eo munere perfunctus Neophytos excoluit, hortatus est, confirmauit, ad eorum quoque numerum triginta Ethnicos adultos aggregauit, multoque plures erat aggregaturus si per moram licuisset. In hac Regia confidet Matrona Nobilis, quæ nuper Miaci Christo adiuncta, in hanc urbem commigrarat. Ea de nostri sacerdotis aduentu certior facta, desiderio capta est eius conueniendi, ut ea, quæ temporis angustijs exclusæ Miaci minime audire licuisset, oblata colloquutione suppleret. Verum huic eius voto filius obstabat Ethnicus adhuc, legique nostræ non parum infensus, quam nesciebat à parente susceptam; atqui ingeniosa necessitas cupiditati satisfecit. Habebat illa famulum Neophytum, cuius operâ, sua cum Patre nostro consilia communicabat. finxere Miaco in hanc regiam nobilem, nescio quem, medicum aduenisse, id de animorum scilicet medico intelligentes, hoc sibi conueniento opus esse, ut suæ ægritudini, consilia, & pharmaca peteret. Id ut faceret liberius, è filij ædibus in alterius famuli ædes se contulit. Eo nostrum venire iussit, sed medici habitu. Quod, cum esset natione Iaponius, sine periculo faciebat. Venit igitur, initioque per summam dissimulationem, medicum verbis, non habitu solum, effingebat. Inde digres-

D

digres.

digressis omnibus, præter vnū illum famulum
 consciū, capit cælestia pharmaca explicare.
 Multas horas tenuit ea collocutio, cum illa nul-
 lum appositè quærendi, nullum auidè illum au-
 diendi finem faceret: aiebat enim tot inter ho-
 stes tamque infrequenti Patrum conspectu, sibi
 opus esse præsidij ad eam fidem, quam susce-
 perat, retinendam. Plura cupientem temporis
 angustia prohibuerūt, Dirempta est collocutio
 Matronæ solertis, non sine mutuo vtriusque so-
 latio. Aulicis igitur iam negotijs expeditis sa-
 cerdos noster, Miacum repetijt, alios qui eum
 præstolabantur, pari semper fructu, ex itinere
 Neophytos interuisens.

Verum neque Firandenses Neophyti negle-
 cti sunt. Firandum enim portus est eo loci si-
 tus, vt in eum ferè nauigia, quæ in Cami regio-
 nes feruntur, appellant. Hinc fit, vt quotannis
 sociorum, qui eo nauigant, visitatione fouean-
 tur: nam aduersis ventis detenti, cum portum
 capiunt, itineris iacturam in animorum lucro
 reponunt. Sed dum socij Neophytis ad sunt,
 ipsi quoque socijs Neophyti minimè defue-
 runt; Nihil enim Ethnico Dynasta, fidei hos-
 titalissimo deterriti, tanta libertate salutis
 suæ procurandæ opportunitatem accipiunt, ac
 si nulla tyranni vis timeretur. Nam socios ad
 turbas auertendas summo diluculo sacrifican-
 tes, ipsi sua sedulitate præueniunt, in ipsis aut
 vicinis

vicinis ædibus pernoctantes; & tanto ardore expetuntur quæ defunt, vt nullum periculum in periculo habeatur. Hanc Neophytorum constantiam exemplo suo solidat, semper sibi similis Micia, Dynastæ iunioris hæredisque parens, quæ vna cum ancillis interrita, susceptam à prima ætate religionem, in oculis Tyranni conseruat, filius etiam fidem nostram amat, sed hunc viuo tyranno affectum tegit, & beneuolentiam in sola spe conseruat.

1610. Socij duo cum è Firandensi portu, vbi eos aduersus ventus detinuerat, soluissent, iter suum profecuturi, denuo reflante vento reiecti Tacuximam Firandensis ditionis Insulam tenuerunt, quò è societate iam diu nemo peruenerat, quid ibi egerint, iuuat in Epistolæ fragmento, ex illis alterum audire narrantem. Tercio die vento vtcumque propitio Firando soluimus, sed repente reflare cæpit à prora, quod ipsum arbitror Diuinæ acceptum prouidentia referendum; Cum enim retro vnde solueramus reuolueremur, Insulam Tacuximam peruenimus, vbi biduo detenti Insulares Neophytos de peccatis confitentes audiuius, eosque permultos: Ingenuè fateor, hic à Neophytis mihi, alias duro, lacrymas excussas, quas ciebat eorum pietas, & in fidei rebus integritas quam videbam. Et quoniam decennium est, eoque ampli-

D 5 us, ex

us, ex quo nostri Insula excessere, eorum plerique ad hanc diem nunquam alias peccata sacra Exomologesi apud sacerdotem deposuerant, tanta porro fuit eorum in aduentu nostro exultatio, ut eam capere vix posse viderentur. Qui his, sociorum loco, in re Christiana praest, septuagenarius senex, nullum Deo, gratulandi de aduentu nostro finem faciebat. Dicebat ille suffusus lacrymis, hanc peccatorum confessionem sibi extremam fore; nihil porro se magis optare, quam in fidei causa, violenta morte claudere senectutem, Hactenus Pater; verum ad illustriora pauca, quae in hac excursionem varijs temporibus contigerunt, sigillatim descendamus, omissis pluribus, quae argumenti similitudine in alijs continentur.

1610. Piscatoris Neophyti in hac insula constantia tentata est, quam ille animo plusquam piscatorio ac humili, nobiliter praesetulit. Quo tempore persecutionis incendium vehementer ardebat, loci praefectus eum aggreditur, ratus eius animum facile expugnandum. Itaque Cineres ei quosdam ebibendos offert (id erat desertionis signum, nam Bonziji sacrificuli inscriptas oblongis schedulis, pronunciatas ab idolis suis sententias, in cinerem redigunt, quos cineres Iaponij sacros habent, eosque agris bibendos tradunt, vel si quando iuramentum exigant, quasi qui hos epotauerit, vindices Deorum iras in se sit pro-

fit prouocaturus, nisi vera iureiurando confirmarit; Hanc igitur potionem misceri Neophyto iubet Præfectus, eamque propria manu, quo vehementius prouocet, epotandam piscatori tradit: ô sed animosum piscatorem! acceptum de Præfecti manu poculum, vnaque potionem magno spiritu in terram abijcit, asserens se similia non ebibere, ne protestaretur ex eo se post hac non fore Christianum, qui semper futurus sit. id ea libertate ac animo fecit ac dixit, vt attonitus Præfectus statuerit, nihil ultra tentandam eo tempore illius firmitatem.

Non hic stetit eius constantia, sed eò peruenit, quò propè non potuit altius. fortè aliàs innoxius piscatori, nauigium conscendebat idem loci Præfectus, cumque titubasset, veritus ne fortè in mare laberetur, quomodo in periculis Christiani solent, sacra IESU ac Mariæ nominatiuocauit. tulit hoc impotenter Ethnicus, eumque acriter increpuit, quod hæc omnia coram se, & pro se inuocasset. respondit Neophytus, se id ex consuetudine, quam puer imbiberat, fecisse, neque hanc se consuetudinem dediscere posse, nec velle, quod esset Christianus. excaudit ad hæc Præfectus, querens se ab eo contemni, cum hæc nomina inuocaret, quæ sciret ipsum detestari, simul manum ferro induens, minatur se illi ceruices amputaturum: non expauit mortis præsentia
Neophy

Neophytus, sed lapsus in genua cervicem præbuit, in hæc verba prorumpens; si mortem merui propter inuocatum IESV ac Mariæ nomen, aliam in me mortis inferendæ causam nullam reperies: obstupuit Præfectus, eumque vel vt vitæ prodigum, vel vt piscatorem ense suo indignum habuit, sed nihilominus conceptum diu furorem, diu dissimulare non potuit, altero iam congressu prouocatum: nam postquam nauigando in altum innectus vnde non facile posset enatari, eum in mare proijci iubet, natabat ille qua vicinius spectabat è salo solum, satis certus Diuina se ope in ripam euasurum, vel mortis in fidei causa susceptæ præmia meriturum. Socij nauales qui in nauigio remanserant, eius vitæ diffidentes, Præfectum rogant, vti eum in nauem recipi iubeat, alioqui se vna omnes eandem aleam subituros & in mare desulturos. Is vel precibus victus, vel metu, ne à remigibus destitueretur, eum recipi permisit, nec vnquam aliàs in certamen cum piscatore descendit, qui Neophytis exemplum, Ethnicis stuporem tam insigni constantia mentis iniecit.

Mulier quædam Christiana in absentia mariti perditè viuebat, publicam cum alio consuetudinem iniens, Parens adulteræ vir erat honestus, & ex antiquioribus Neophytis virtutis opinione, non infimus, sed eum filix publicum crimen, immerita suspicione sædabat, quasi
non

non consensu, negligentia saltem, aut indulgentia, tam insigni malo non mederetur. Angebat bonum senem sparsus de se rumor, & filiae lasciuia; vtrumque vt tolleret quotidianis monitis, imò & minis adulteros reprimerebat, sed cum nihil proficeret, statuit omnibus ostendere, quantum filiae infamia vel crimine pungeretur, & quam nullum eius patrocinium unquam suscepisset, simul experturus ac quid hac ratione, publico malo publicè mederetur. Nullo igitur in consilium adhibito, in ædem sacram prope rat solemni quadam die, quæ frequentiore conuentum euocarat, ibi flagellis in se armatus, seipsum, exposita prius causa, publicè cædit, valuit ea res non ad eum solum suspitione liberandum, sed ad adulteros à scelere reuocandos, qui ea re permoti, magno palam sensu receperunt, se vitam in melius mutaturos, nec minus fecere quam dixerant: Nam alter pellicis ædes postea ne aspexit quidem, altera etiam eo se contulit, vbi vitæ suæ custodes ac testes haberet. Ita plus opera semper ad persuadendum, quam verba valuerunt.

Quod narrare aggredior, facile prode plus salutis curam, quam honoris tuendi cupiditatē in Neophyto quodam potuisse. Is nescio quo scelere ad mortem damnatus, vbi audiit ad se comprehendendum iudicum ministros aduenire; tum quidem honoris è Iaponico more
 tuend;

tuendi cupiditate amens, se suis in ædibus conclusit, certus non se prius moriturum, quam nullo ipse mactasset, aut se proprijs in ædibus incendisset, tametsi eodem incēdio tota vicinia conflagraret. ad eum tumultum è Patribus nostris vnus accurrit, Neophytum sui sceleris admonuit, quodque hac ratione non animus minus quàm corpus interiret. mira vis fidei! nullo negotio in Patris manibus arma deposuit, confitendo scelera eluit, & pronas ictui ceruices obtulit, magna Ethnicorum admiratione, quod viderent Iapones Neophytos, tam facile receptas consuetudines deponere, ne fidē abijciant, quæ sine dubio, regno vtilis suos præcones fouendos iure comēdaret, quorum persuasionebus multorum eo die facultates & aliquorum vitæ fuerant conseruatae.

1611. Adolescens Ethnicus annorum fere quindecim, variolis fædè infectus decumbebat, parentes, etiam Ethnici imò & fidei hostes, stauerunt salutem in profanis ritibus filio quærere, quod vt efficacius foret, monent filiū, vt hostis excipiat spe concepta, se ad salutem hac ratione reuocatū iri; negauit filius, asserens Christi se sacra velle suscipere, ac de salute nihil sollicitum, quoniam pro ea votum virgini eius Parenti, sanctissimè concepisset; quod votum libens illis commendaret, nisi tanto res Christianas odio insequerentur. Tum parens amore in
filium

filium victus respondit: se quoque in Christi
 fidem transiturum, si ab ea reciperet sanitatem.
 ergo iam vnanimis, parens ac filius, ex antiqui-
 oribus Neophytis, vnum euocant, cui rem to-
 tam aperiunt, eiusque super ea re consilium ex-
 plorant. Is auctor fuit, vti se ex animo ei com-
 mendarent, à quo omne iam bonum sperare di-
 dicerant. fecere sedulo, nec eorum fidem fe-
 fellit Dominus. mox enim filius est in salu-
 tem pristinam restitutus, quod cum vidissent,
 iam ardebant desiderio sacerdotem nostrum
 visendi, ab eoque Christi sacra suscipiendi, sed
 aberat ad certam diem affuturus, quam diem
 dum præstolantur, pro diebus annos nume-
 rare sibi videbantur. Is cum aduenit à nouis
 Tyronibus admirabili gaudio excipitur. Ergo
 ei rem aperiunt, mysterijs nostris imbuuntur,
 baptizantur, Parenti Ioachimi nomen obti-
 git. Is erat vir grauis, ipsoque Dynasta fami-
 liariter sæpe utebatur, qui breui rescuit
 eum in Christi fidem adscriptum, quod eò
 indignius tulit, quoniam se absente &
 inconsulto id fecisset: ergo eum ad se vo-
 cat, sciscitatur Christianus sit necne? Affir-
 mat Ioachimus: ad hæc Dynasta toruè eum
 inspiciens, nihil respondit, sed aliqua in-
 terpositâ morâ, idem quærit, & idem ille re-
 sponder, nihil eius toruo aspectu deterritus.

Dynasta

Dynasta tunc quidem siluit, sed eum ita dimisit
 ut ex vultu intelligeret quantum ea res illum
 pupugisset; quod etiam ostendit, eum intra
 paucos dies cum vniuersa domo proscribendo,
 hoc solo nomine quod esset Christianus; hanc
 sententiam nouus Tyro hilaris accepit, tam exi-
 guo tempore iam doctus Domino Deo gratias
 agere, quod se dignum duceret, qui aliquid in
 religionis causa pateretur.

Virtus Euangelij super ægros recitati hoc
 maxime exemplo patuit. Adolescens è fide-
 lum numero in siluam ierat, ibique fessus, ut ap-
 pareret, obdormiuit, cui dormienti visum est, ne-
 scio quod spectrum, quod ei speciem vulpis ha-
 bere videbatur; ab eo spectro in nemus interius
 abducitur vel inuitus, vbi biduum sine sensu ac
 mente perstitit: interim parentes ac propinqui
 alijque complures eum querebant, sed frustra;
 donec tandem die tertio, matutinis horis, ino-
 pinatò Parentum ædes ingreditur, sed ita, ut e-
 loqui, quod viderat, non posset, attonito simi-
 lis. superuenit sacerdos noster à Parentibus e-
 uocatus, multa ex eo querit, sed ne verbum qui-
 dem extorquet. Intellexit noster eas esse Dæ-
 monis præstigias: Parentes ergo monet, ut eum
 in diem insequentem sacrosancto missæ sacri-
 ficio sistant; quo expleto, vestes sacras indutus,
 Euangelium illud D. Marci super ægros recita-
 ri solitum, ritè pronunciauit, sed nullo euentu
 neque

neque enim loqui dum capir, nec ideo tamen
deposita spes est, iubet noster, vt quotidie idem
faciant. fecere, idemque Euangelium sacerdos
repererat. Demum tertio die loquendi faculta-
tem, dum idem ageretur, ita recepit, vt prius-
quam noster inde abiret, eum peccatis expiarit;
qua, ex causa eum postea in ædem reductum, ad
agendas gratias clementi Domino obtulerunt.
Senex quidam Neophytus cum nusquam vitæ
subsidiū haberet, quàm in filio Ethnico, ma-
luit tamen ostiatim stipem id ætatis corrogare,
quàm in copia rerum salutem in discrimen vo-
care. Ergo in Fidelium terras se recepit. Plus e-
tiam aliquanto fecit mulier quædam Christia-
na eius maritus, Ethnici Dynastæ meru nihil
secius viuebat, ac si nunquam Christi fidem,
quam olim professus fuerat, suscepisset, vxorem
eodem adigens; verum illa renuebat, nullam
omittens Christianæ professionis partem, suis
temporibus orationes decurrebat, ieiunia ob-
seruabat, ædem sacram & crucis locum cum re-
liquis Neophytis adibat, & reliqua omnia præ-
stabat, quæ ab ea religio exigebat, vel inuito ma-
rito. à quo, quòd molestè ferret sæpe verbis, sub-
inde etiam verberibus, increpita, nihilominus
sibi semper similis omnia tolerabat, etiam cum
à marito domo pelleretur, id moderatè tulit.
habebat ex ea duas tresue proles, ergo facti pæ-
nitens & amore victus eam reuocat, ratus im-
E posterum

posterum malo edoctam sibi consensuram. Sed cum ea nihil innouaret, non ita multo post iterum pellitur; quanquam auctoribus amicis quibusdam etiam tum eam reuocauit, ac denuo uigere cepit, ut sibi consentiret. Verum neque nunc elanguit, sed eadem constantia pestifera mariti consilia, vim uerius, repellebat, ergo iam sperni se ultra non ferens, impotens maritus eam domo in perpetuum extrudit, ac ne forte aliquando liberorum amore victus de Matre melius statuatur, prole suam crudelis parens, parentis suae fortunam subire cogit. Verum inuicta uirago filijs onusta, uictrix de marito in Christianorum terras venit, ubi pauperem vitam degere cum libertate Christiana, quam cum desertore marito idem vitae iugum trahere, praelegit.

In sequenti narratione paucis multa notatu digna uideri possunt. Castitatis amor in iuencula, pietas in sacrae synaxin ac ueneratione, aliaque nonnulla. Impudens scurra, uirginem eo loco, ac tempore interceperat, quo neque fugiendi, neque resistendi spes erat. In ijs angustijs posita, ad uenerabilis sacramenti vim, nouo consilio confugit. Ad inuasorem conuersa eum his ferè uerbis alloquitur. uide etiam atque etiam infelix, quid agas, cum vim inferre paras ei, quae puritatis totius auctorem in uenerabili sacramento suscipit, uindicem Dei manum acriter in te prouocas.

his

mireloq

3

his verbis Dominus eam vim dedit, vt effrons iuuenis, cum nihil quod responderet, inuenisset, eam intactam dimiserit, abiens cum pudore, quem prius amiserat. nondum illa quidem per ætatem ad sacrum conuiuium admissa fuerat, sed suo se ipsius sacramenti voto ac comparatione tuita est. eo periculo libera Patrem adiit, rem aperit, petit obnixè vt se ad sacram synaxin admittat, ne si forte fraudem sollicitator rescierit, ad se laceffendam reuertatur. Promisit Pater velut virtutis præmium, ipsaque se totos solemnis ieiunij dies, varijs corporis afflictationibus comparauit, vt eum acciperet, à quo fuerat admirabiliter in præsentis periculo liberata.

De Firandensibus Neophytis nondum est finis: verùm gloriosi pro fidei causa triumphum peculiarem insequenti capite tractationem videntur postulare.

Gaspar, Ioannes, Ursula Firandenses Neophyti in fidei causa capite mulctantur,

CAPVT VI.

IN Firandensi ditione numeratur Insula quædam Ichitzuqui, quam olim Hieronymus & Balthasar Nobiles Neophyti, & eiusdem regni